

Waramis 2.0 / Het Scheldeoffensief

LESMAP

Beste leerkracht,

Fijn dat u met uw kinderen komt kijken naar de voorstelling Waramis 2.0! Om u te helpen om deze theatrale en muzikale ervaring voor de kinderen te kaderen, ontwikkelden we deze lesmap. U vindt er lesactiviteiten die u kan doen voor de voorstelling, activiteiten voor na de voorstelling en extra achtergrond over de thema's die aan bod komen in de voorstelling.

We hopen daarmee u en de kinderen een fijne theater- en muziekervaring te mogen bezorgen.

Als u input of feedback hebt bij de voorstelling en/of de lesmap, dan horen wij dat zeer graag! Mail gerust naar an@hetscheldeoffensief.be.

Tot binnenkort en veel kijkplezier!

An Van den Bergh & Frank Dierens
Vzw Het Scheldeoffensief

Voor de voorstelling

1 - Kijken naar theater

Gaat u voor het eerst met de kinderen naar het theater? Dan is het belangrijk om de ervaring op voorhand te kaderen en te duiden. Enkele belangrijke handvaten, die u aan de kinderen kan meegeven:

- Een theatervoorstelling is 'live': **de spelers creëren de voorstelling hier en nu** telkens weer in levenden lijve voor het publiek. Dat betekent dat het publiek een belangrijke bijdrage heeft. Je hebt invloed op de voorstelling en dus op je eigen kijkplezier. Ben je aandachtig en nieuwsgierig en leef je mee met het verhaal, dan krijg je een fijnere voorstelling.
- Je mag als kijker **meeleven** en dus reageren op de voorstelling. Je mag bijvoorbeeld lachen als het grappig is of verschieten, maar probeer daarna je **aandacht** weer op de voorstelling te richten. Als je praat met je buurman, dan leid je de aandacht van de andere kijkers én van de toneelspelers af.
- Misschien is er soms iets wat je niet meteen begrijpt of waar je vragen bij hebt. Dat is geen probleem! Wie weet wordt het straks wel duidelijk of anders kan je je vragen zeker nog stellen na de voorstelling.

TIPS:

- Maak duidelijke afspraken met de kinderen over wat wel en niet kan tijdens een theatervoorstelling.
- Benadruk dat het live is. De spelers zijn echte mensen die hun best doen om voor hen een mooie voorstelling te brengen. Dat is een groot verschil met een film bijvoorbeeld. Wat zij doen en laten heeft invloed op de voorstelling. Een fijn publiek geeft een fijne voorstelling.
- Bereid de voorstelling in de mate van het mogelijke wat voor in de klas. De opdrachten verder in deze lesmap geven inspiratie.
- Geef de kinderen een paar kijkvragen mee, die hun nieuwsgierigheid en aandacht alvast triggeren.
- Geef zelf het goede voorbeeld door met aandacht naar de voorstelling te kijken.
- Zoek als leerkracht een plekje tussen de leerlingen.

2 - Voorgesprek

De leerlingen hebben niet veel informatie nodig voor ze naar de voorstelling Waramis komen kijken. Het is fijn dat ze weten dat het een voorstelling is over twee overgebleven leden van een stam, die rondtrekken en op hun pad vanalles meemaken en tegenkomen. De taal die gebruikt wordt in de voorstelling is een verzonden taal. Het is een mengeling van woorden uit verschillende talen, een allegaartje. Het is niet erg dat ze niet alles begrijpen. Vraag hen om te kijken en luisteren naar het verhaal van de Waramis en na de voorstelling te delen met elkaar wat ze erin gehoord of gezien hebben.

Na de voorstelling

1 - Nagesprek

Na de voorstelling is het zinvol om een nagesprek te houden met de kinderen in de klas. Hier zijn richtvragen die u voor dit nagesprek kan gebruiken:

STAP 1 – spontane reacties

Laat de kinderen in de eerste plaats spontaan hun ideeën en gevoelens uiten, gebruik daarvoor vragen zoals:

- Wat vond je van de voorstelling? Wat vond je een heel mooi moment?
- Wat is je bijgebleven van het verhaal? Wie kan het in een paar zinnen navertellen?
- Wat heb je beleefd in de voorstelling? Heb je bepaalde gevoelens gehad?
- Wat heeft de muziek je gedaan? Vond je het mooie muziek? Had je al eerder naar zulke muziek geluisterd?

STAP 2 – gerichte vragen & duiding

Stel daarna vragen die de kinderen aanknopingspunten geven om de voorstelling diepgaander te begrijpen en linken leggen met de thema's in de voorstelling, zoals:

- Wat is volgens jou de relatie tussen de twee spelers in het verhaal? Komen ze goed overeen? Waarover maakten ze ruzie?
- Wie zijn de poppen in het verhaal volgens jou?
- De spelers zijn lid van een vreemde stam, met vreemde gewoonten en gebruiken. Wat is belangrijk voor de Waramis, denk je? Wat zijn hun gewoontes? En welke gewoonten heb jij?
- Behoor jij ook tot een stam? Is elke familie een stam? Zou je zelf lid willen zijn van een stam? Hoe zou die er dan uitzien?
- Wat lijken jou de voordelen van het leven in een hechte groep of stam? Wat lijken jou nadelen?
- Hoeveel nationaliteiten zijn er in jullie klas, wat zijn de verschillen bij huwelijksfeesten, geboortes, welke geloofsovertuigingen zijn er allemaal,...etc.?
- Hoe spreken de Waramis, welke klanken produceren ze? Wie kan het nadoen? Probeer maar eens een rare verzonnen taal uit, een soort van jabbertalk. Je kan er hele gekke dialogen mee voeren en doen alsof je elkaar begrijpt!
- Hoe kan je je verstaanbaar maken als iemand jouw taal niet spreekt? Soms met handen en voeten, soms met google translate, soms met de expressie in het gelaat...
- Denk je dat het fijn is om niet op een vaste plaats te wonen? Waarom wel of niet?
- Wat kunnen redenen zijn om niet op een vaste plaats te wonen?
- Vond je de Waramis vreemd of anders? Waarom? Wat maakt dat iemand anders is? Vind je het een leuk idee om anders te zijn dan anderen? Waarom wel of niet?

STAP 3 – actieve verwerking

Hieronder vindt u een muzische activiteit, waarmee u de voorstelling in de klas op een actieve manier kan verwerken:

2 – Workshop Verbeelding!

Beschouwende muzische workshop DRAMA

Werken aan acceptatie, verbeelding

Rond voorwerpen en plaatsen

Met touw (per leerling een kort touwtje, één lang touw, eventueel diverse stukken touw als extra)

INTRO

Wist je dat de voorstelling Waramis is ontstaan vanuit één object, een oranje bache/zeil? Rond dit voorwerp is de maker beginnen associëren en fantaseren samen met 7 mensen met een beperking. Ze bedachten samen wat het zeil allemaal kon worden en beeldden dit uit. Uit één voorwerp kan een heel verhaal groeien, enkel en alleen door onze verbeelding te gebruiken.

Laat de kinderen eventueel zelf vertellen wat ze allemaal gezien hebben in het zeil tijdens de voorstelling: een catwalk, een dak, een warm deken, een draak, een nest... . Wat zou het nog geweest kunnen zijn?

Daarna gaan jullie zelf aan de slag en jullie verbeelding gebruiken. Niet met een zeil, maar met simpel touw!

OPSTART

Elke leerling krijgt een stukje touw.

Per twee of in een kring. De kinderen proberen zoveel mogelijk voorwerpen te verzinnen vanuit een stukje touw: “Het is geen touw, maar een...” Laat hen om de beurt iets zeggen en proberen om minstens 10 dingen te verzinnen (een walkie-talkie, een ballon, een oorstaafje...). Vraag hen om niet alleen maar te zeggen wat het touw geworden is, maar het ook uit te beelden.

De kinderen lopen kriskras door elkaar. Als ze elkaar tegenkomen, laten ze hun touwtje zien en zeggen: “Kijk eens, dit is een...” (ze vullen dit al fantaserend in)

De kinderen kunnen na een tijdje ook gaan ruilen: “Mag ik jouw ... lenen? Dan krijg jij mijn .... ?”

VERKENNING

Het touw is alles (wat is het touw?)

De leerlingen zitten neer en iedereen heeft een stuk touw naast zich. Je komt binnen als leerkracht. Alles wat jij zegt wordt ‘werkelijkheid’: het touw kan alles worden.

Bijvoorbeeld: “Dag kinderen. Neem allemaal jullie balpen. Gooi nu je tennisbal naar elkaar. Zet je muts op je hoofd. Drink van je blikje Cola...” Al deze voorwerpen worden dor het touw ‘gespeeld’.

Herhaal deze oefening nu in kleine groepjes. Per groepje neemt één van de kinderen jouw rol over.

Let erop dat de kinderen elkaar niet blokkeren. Alles kan!

Het touw is overal (waar is het touw?)

Je hebt een lang touw nodig. Leg het in een grote rechthoek. Iedereen staat aan de kant. Het touw wordt nu de plaats die jij beschrijft. Als je gezegd hebt welke plaats het is, spelen de kinderen (improviseren) op deze plaats. Bvb: Een zwembad! Plonsen, duiken, zwemmen...

Het touw kan op verschillende manieren gelegd worden (bvb een rechthoek, een cirkel, twee lijnen...) De kinderen kunnen mee plaatsen verzinnen.

Je kunt de kinderen aan de zijkant van de klas zetten en ze één voor één het speelveld laten opkomen. Je kan een deel van de klas publiek laten zijn. Je kan de leerlingen ook zelf laten kiezen om vanuit het publiek het speelveld te betreden en te beginnen improviseren.

VERDIEPING

Waar ben ik? Wat doe ik?

Per twee. Speler één doet een handeling met het touw. De andere doet direct mee vanaf het moment dat hij raadt wat er gebeurt. Hij zet zijn eigen touw daarbij in.

Nadat de leerlingen per twee aan de slag gingen, kan je deze oefening opbouwen door twee spelers voor een publiek te laten beginnen en er stapsgewijs andere leerlingen te laten instappen en mee te laten doen. Enkel met touw als spel materiaal.

Je kan de fantasie van de leerlingen prikkelen door verschillende stukken touw klaar te leggen voor hen. Ze kunnen kiezen voor dikke, dunne, korte of lange touwen als spel materiaal.

EINDOPDRACHT

En...Zap!

De helft van de klas gaat even buiten staan. De helft die binnen is, beslist welke plaats het lange touw aangeeft. Als dat is beslist, beginnen de leerlingen duidelijk te improviseren op deze plaats. Als het tafereel bezig is, mogen de andere leerlingen de klas binnenkomen en meespelen als ze denken te weten waar ze zich bevinden. Ze kunnen de eigen touwtjes uit hun broekzak gebruiken als spel materiaal. Na een tijdje wisselen de groepen.

Achtergrond

Over de voorstelling

Waramis, wat wil dat zeggen?

Waramis is de naam van een volk, een groep, een bende, een zwerm. Het staat voor ware menselijke wezens. Het is een samenvoeging van twee woorden: WAR en AMIS. De twee pilaren waarop het mensdom rust. Oorlog en Vrede, Liefde en Haat, Vriend en Vijand! Op school, in de politiek, in gemeenschappen. Helaas blijven beide begrippen elkaar dwarsbomen.

Deze plastische familievoorstelling werd gemaakt door theatermaker Frank Dierens en 7 spelers met een beperking uit de regio Gent. Door de coronamaatregelen werd deze voorstelling aangepast aan een voorstelling met 2 spelers, Waramis 2.0. Vader en dochter staan daardoor samen op scène, begeleid door live muzikant Geoffrey Burton. In een fantasierijke associatieve taal confronteert Waramis 2.0 het publiek met deze twee overgebleven stamleden, ontruikt van hun familie. Ze zijn gedoemd hun eigen nieuwe pad te verkennen waar realiteit en fictie dwars door elkaar lopen.

Thema's in de voorstelling

In de voorstelling Waramis worden verschillende thema's aangeraakt:

Samenleven

Elk volk heeft zijn eigen gewoontes en gebruiken, talen en rituelen. Hoe eet men? Hoe begroet men elkaar? Wat gebeurt er wanneer er een dierbare komt te sterven? Is er een bijzonder gebed? Branden er kaarsjes voor overledenen? Word je rijkelijk ontvangen met een thee-kransje...? Word je beschilderd wanneer je jarig bent...enz.

Daarnaast geberut er in elke groep heel wat wanneer men samen leeft. Er zijn mooie momenten, maar ook moeilijke momenten. Wat is er nodig om fijn samen te kunnen leven? En wie mag dat beslissen?

Het grootste verschil tussen volkeren is meestal de taal. Ook bij de Waramis, zij praten Waramiaans! Ze spreken een mengeling van allerlei talen, een allegaartje. Toen bij de toren van Babel de talen ontstonden, kregen de Waramis de opdracht uit elke taal 5 woorden te nemen. Zo is hun taal nu een mix van leenwoorden uit verschillende landen.

"Door de context en onze expressie begrijp je eigenlijk alles, wees gerust." (Hogu, kok vd Warami)

Op de vlucht zijn

In de voorstelling zien we de overgebleven leden van een volk 'Waramis' op weg met heel hun hebben en houden, op zoek naar een huis, een plek waar ze kunnen verblijven. Deze pelgrims willen niets liever dan deel uit te maken van de maatschappij, ze hebben hun instrumenten meegebracht, de werktuigen die ze hanteren, de maskers die ze dragen en hun feestelijke kledij laten ze zien aan de toeschouwers. Hun associatieve

manier van denken brengt je van de ene verrassing naar de andere. Er is poëzie, feestelijk gezang en muziek, granaatappelsap en notenpastei! Voor je het weet vliegen ze samen weer weg. Het zijn vogels op de vlucht.

De Waramis is een volk zonder land, zoals de vluchtelingen in Calais. We zien vaak het beeld van vluchtelingen die het gevaar, de armoede, de corruptie ontlopen en overstromingen, sneeuwstormen en tegenslagen trotseren, met het gevaar op hun leven. Ze willen gewoon ergens in een betere wereld terecht komen maar zijn verplicht om een nomadisch bestaan te leiden. Ze volgen slechts 1 ding, hun hart. Het zijn volkeren uit alle hoeken van de wereld. En het is van alle tijden. Palestijnen, Roma's, Joden, Koerden, Afghanen...eeuwenoude tristesse.

“Waarom we weggevlucht zijn, iedereen heeft theoriën maar welke is juist...werden we verjaagd omdat we ‘te’ anders zijn?...Wie zal het zeggen.” (Tikitaki, zangeres bij de Waramis)

Anders zijn

De spelers van het Scheldeoffensief met hun beperking, gaande van autisme tot fysieke of verstandelijke kwetsbaarheid, hebben naast hun kwetsbaarheid één ding gemeen, VERBEELDING! Ook vluchtelingen of migranten hebben een grote gevoelswereld onder de hardheid van hun bestaan zitten. Jammer genoeg maken we in ons drukke leven niet altijd plaats voor mensen die anders zijn, die onze hulp nodig hebben of die een andere taal spreken.

Uit een oprecht verlangen naar een waardevolle wereld waarin niemand anders wordt behandeld, en iedereen wordt gestimuleerd om zijn of haar talent te ontwikkelen, is bij deze voorstelling talent voor gevoeligheid de belangrijkste gave die we jullie willen tonen.

Wie deze gevoeligheid ook eens wil uittesten met het Waramis-volkslied: Laat jullie gaan!

Het Waramis-Volkslied
O STAD DER WARAMIS
OP DE STRAATHOEKEN MUZIEK
DE MAAN EN DE SLINGERS
DE HANDEN VOL NOOTJES
O STAD VAN DE WARAMIS
WIE KAN JOU VERGETEN
IK MIS JOUW WONDERLIJK LIED
JOUW MAGISCHE GEUR
O STAD VAN DE WARAMIS
IK WIL JOU WEER ZIEN

*Of we kunnen zingen? Wel dat zit zo, sommigen van ons zingen ronduit slecht, maar ook dat hoort bij 't leven en heeft zo zijn charmes.”
(Cocco, leider van de Warami)*

Over Het Scheldeoffensief

Het Scheldeoffensief is een vzw in Merelbeke die kansen creëert voor mensen met een beperking in de brede regio rond Gent om hun talent voor theater te ontdekken en te ontwikkelen. De vzw werd opgericht door pedagoge An Van den Bergh en theatermaker Frank Dierens. Elke dinsdag is er een laagdrempelig theateratelier voor 15 (jong)volwassenen met een beperking. Daarnaast maakt Het Scheldeoffensief inclusieve theatervoorstellingen voor een breed publiek. Sinds 2020 is Het Scheldeoffensief huisgezelschap van Cultuurhuis Merelbeke. Meer info: www.hetscheldeoffensief.be

CREDITS

Spel: Julia Dierens, Frank Dierens
Concept en regie: Frank Dierens
Coaching: Mark Verstraete
Muziek: Geoffrey Burton
Lichtontwerp: Frederik Van Onsem
Vormgeving: Koen Schetske
Kostuum: Pauline Verminnen
Poppen: Marc Maillard
Illustraties: Kaatje Vermeire
Productie: An Van den Bergh

Foto's: © Jean-Pierre Fack